

mes Theonicus Magister Ordinis (pergit referre Guillelmus de Tocco) *ipsum in carissimum in Christo filium suscepisset, duxit cum Parisios, & deinde Coloniã, ubi Fratri Alberto tunc florenti erudiendus traditur. Parisinum iter silet Ptolomæus de Luca: discrete memorat illud Guillelmus de Tocco. Nempe, cum vix ibi commoratus fuerit Thomas, iterque suum Coloniã cum Magistro Generali continuo profecisset; Parisinam illam neque memorandam duxit Ptolomæus Lucensis profectiõnem.*

Quæ demum accuratissima chronographia satis evincit, neque *diu*, neque *paucum*, Thomam nostrum in *Sebolis, discendi studio*, Alexandrum Halensem *audivisse*: quem scilicet ipso anno 1245. vita migrasse, fatetur Wadingus, die *xii. Kalendas Septembris*, seu die 21. Augusti, ut in superiore legimus Epitaphio, quod Echardus in lucem protulit; cum Thomas jam Coloniã pervenisset ante *diem 4. Junii*, quo Comitìa Ordinis Generalia Joannes Theonicus celebravit. Quid? quod eodem nec anno 1245. neque superiore aliquo post annum 1238. tempore, publicis præfuisse Scholis Alexandrum Halensem, Echardi sententia est, quam alii expandant. Ipsum consule in Notis ad S. Thomæ elogium, & Natalem Alexandrum in Opusculo hac de re edito, egregie differentes.

Ego *Doctõri Angelico* (iterum Wadingus numero xxv.) *nihil in hoc derogatum esse video, si jam senem juvenis audivit, quem senex præ reliquis assumpsit imitandum, & sequendum.* Priorem facti quæstionem jam solutam, direptamque puto. Quod additur, ad examem vocent alii: num scilicet ita *Halensem sequutus & immitatus fuerit* S. Thomas, ut ipsum etiam superaverit, *Theologiam parturiendo* (verbis utor Natalis Alexandri) *Summamque scribendo, cujus ab ordine, methodo, sublimitate, nitore, stylo, eruditione, ratiocinandi vi, Summa Doctõris Halensis toto calo distet.*

INDEX

QUÆSTIONUM, ET ARTICULORUM
quæ in hoc volumine continentur.SECUNDÆ SECUNDÆ
PARTIS.

SUMMÆ THEOLOGICÆ.

QUÆSTIO CI.

De pietate.

- 1 AD quos pietas se extendat.
- 2 quid per pietatem aliquibus exhibeatur.
- 3 utrum pietas sit specialis virtus.
- 4 utrum religionis obtentu sit pietatis officium prætermittendum.

QUÆSTIO CII.

De observantia.

- 1 utrum observantia sit specialis virtus ab aliis distincta.
- 2 quid sit observantia.
- 3 utrum observantia sit potior virtus quam pietas.

QUÆSTIO CIII.

De dulia, quæ est prima pars observantia.

- 1 utrum honor sit aliquid spirituale, vel corporale.
- 2 utrum honor debeatur solis superioribus.
- 3 utrum dulia, cujus est exhibere honorem, vel cultum superioribus, sit specialis virtus à latría distincta.
- 4 utrum dulia per species distinguatur.

QUÆSTIO CIV.

De obedientia, quæ est pars observantia.

- 1 utrum homo debeat homini obedire.
- 2 utrum obedientia sit specialis virtus.
- 3 utrum obedientia sit maxima virtutum.

- 4 utrum Deo sit in omnibus obediendum.
- 5 utrum subditi suis Prælati teneantur in omnibus obedire.
- 6 utrum fideles teneantur potestatibus sæcularibus obedire.

QUÆSTIO CV.

De inobedientia.

- 1 utrum inobedientia sit peccatum mortale.
- 2 utrum inobedientia sit gravissimum peccatum.

QUÆSTIO CVI.

De gratia, sive gratitudine.

- 1 utrum gratia sit specialis virtus ab aliis distincta.
- 2 utrum innocens teneatur ad majores gratiarum actiones Deo quam poenitens.
- 3 utrum homo teneatur semper ad gratias beneficiis humanis reddendas.
- 4 utrum retributio gratiarum sit differenda.
- 5 utrum sit mensuranda secundum acceptum beneficium, vel secundum dantis affectum.
- 6 utrum oporteat aliquid majus rependere.

QUÆSTIO CVII.

De ingratitude.

- 1 utrum ingratitude sit peccatum.
- 2 utrum sit peccatum speciale.
- 3 utrum omnis ingratitude sit peccatum mortale.
- 4 utrum ingratis sint beneficia subtrahenda.

QUÆSTIO CVIII.

De vindicatione.

- 1 utrum vindicatio sit licita,
- 2 utrum sit specialis virtus.

- 3 de modo vindicandi.
4 in quos sit vindicta exercenda.

QUÆSTIO CIX.

De veritate.

- 1 utrum veritas sit virtus.
2 utrum sit specialis virtus.
3 utrum sit pars iustitiæ.
4 utrum magis declinet in minus.

QUÆSTIO CX.

De mendacio, quod est vitium veritati oppositum.

- 1 utrum mendacium semper opponatur veritati quasi continens falsitatem.
2 de speciebus mendacii.
3 utrum mendacium semper sit peccatum.
4 utrum semper sit peccatum mortale.

QUÆSTIO CXI.

De simulatione, & hypocrisis.

- 1 utrum omnis simulatio sit peccatum mortale.
2 utrum hypocrisis sit simulatio.
3 utrum hypocrisis opponatur veritati.
4 utrum sit peccatum mortale.

QUÆSTIO CXII.

De iactantia.

- 1 cui virtuti opponatur.
2 utrum sit peccatum mortale.

QUÆSTIO CXIII.

De ironia.

- 1 utrum ironia sit peccatum.
2 utrum sit minus peccatum quam iactantia.

QUÆSTIO CXIV.

De amicitia, quæ affabilitas dicitur.

- 1 utrum sit specialis virtus.
2 utrum sit pars iustitiæ.

QUÆSTIO CXV.

De Adulatione.

- 1 utrum adulatio sit peccatum.
2 utrum sit peccatum mortale.

QUÆSTIO CXVI.

De litigio.

- 1 utrum opponatur virtuti amicitia.
2 utrum sit majus peccatum, quam adulatio.

QUÆSTIO CXVII.

De liberalitate.

- 1 utrum liberalitas sit virtus.
2 quæ sit ejus materia.
3 quis sit ejus actus.
4 utrum magis pertineat ad liberalem dare quam accipere.
5 utrum liberalitas sit pars iustitiæ.
6 utrum liberalitas sit maxima virtutum.

QUÆSTIO CXVIII.

De vitiiis quæ opponuntur liberalitati, & primo de avaritia.

- 1 utrum avaritia sit peccatum.
2 utrum sit speciale peccatum.
3 cui virtuti opponatur: utrum scilicet liberalitati.
4 utrum sit peccatum mortale.
5 utrum sit gravissimum peccatum.
6 utrum sit peccatum carnale, vel spirituale.
7 utrum sit vitium capitale.
8 de filiabus ejus.

QUÆSTIO CXIX.

De prodigalitate.

- 1 utrum opponatur avaritia.
2 utrum sit peccatum.
3 utrum sit gravius peccatum quam avaritia.

QUÆSTIO CXX.

De epicheia.

- 1 utrum epicheia sit virtus.
2 utrum sit pars iustitiæ.

QUÆSTIO CXXI.

De dono correspondentis iustitiæ, scilicet de pietate.

- 1 utrum pietas sit donum Spiritus Sancti.
2 utrum aliquid in beatitudinibus, & fructibus pietati respondeat.

QUÆS.

QUÆSTIO CXXII.

De præceptis iustitiæ.

- 1 utrum præcepta Decalogi sint præcepta iustitiæ.
2 de primo præcepto Decalogi, utrum convenienter tradatur.
3 de secundo.
4 de tertio.
5 de quarto.
6 de aliis sex.

QUÆSTIO CXXIII.

De fortitudine.

- 1 utrum fortitudo sit virtus.
2 utrum sit virtus specialis.
3 utrum sit circa timores, & audacias.
4 utrum sit solum circa timores mortis.
5 utrum sit solum in rebus bellicis.
6 utrum sustinere sit præcipuus actus ejus.
7 utrum operetur propter proprium bonum.
8 utrum habeat delectationem in suo actu.
9 utrum fortitudo maxime consistat in repentinis.
10 utrum utatur ira in sua operatione.
11 utrum sit virtus cardinalis.
12 utrum fortitudo præcillet omnes alias virtutes.

QUÆSTIO CXXIV.

De præcipuo actu fortitudinis, scilicet martyrio.

- 1 utrum martyrium sit actus virtutis.
2 cujus virtutis sit actus.
3 de perfectione hujus actus.
4 de poena martyrii.
5 de causa martyrii.

QUÆSTIO CXXV.

De vitiiis oppositis fortitudini, & primo de timore.

- 1 utrum timor sit peccatum.
2 utrum timor opponatur fortitudini.
3 utrum sit peccatum mortale.
4 utrum excuset, vel diminuat peccatum.

S. Thom. Oper. Tom. IV.

QUÆSTIO CXXVI.

De vitio intimitatis.

- 1 utrum intimidum esse sit peccatum.
2 utrum opponatur fortitudini.

QUÆSTIO CXXVII.

De audacia.

- 1 utrum audacia sit peccatum.
2 utrum opponatur fortitudini.

QUÆSTIO CXXVIII.

De partibus fortitudinis in communi.

- 1 quæ sint fortitudinis partes.

QUÆSTIO CXXIX.

De partibus fortitudinis in speciali, & primo de magnanimitate.

- 1 utrum magnanimitas sit circa honores.
2 utrum sit solum circa magnos honores.
3 utrum sit virtus.
4 utrum sit specialis virtus.
5 utrum sit pars fortitudinis.
6 quomodo se habeat ad fiduciam.
7 quomodo se habeat ad securitatem.
8 quomodo se habeat ad bona fortunæ.

QUÆSTIO CXXX.

De presumptione, quæ opponitur magnanimitati secundum excessum.

- 1 utrum presumptio sit peccatum.
2 utrum opponatur magnanimitati per excessum.

QUÆSTIO CXXXI.

De ambitione, quæ similiter magnanimitati opponitur.

- 1 utrum ambitio sit peccatum.
2 utrum opponatur magnanimitati per excessum.

QUÆSTIO CXXXII.

De inani gloria, quæ similiter opponitur magnanimitati.

- 1 utrum appetitus gloriæ sit peccatum.

utrum

- 2 utrum magnanimitati opponatur.
- 3 utrum sit peccatum mortale.
- 4 utrum sit vitium capitale.

QUÆSTIO CXXXIII.

De pusillanimitate, quæ opponitur magnanimitati secundum defectum.

- 1 utrum sit peccatum.
- 2 cui virtuti opponatur.

QUÆSTIO CXXXIV.

De magnificentia.

- 1 utrum magnificentia sit virtus.
- 2 utrum sit virtus specialis.
- 3 quæ sit materia ejus.
- 4 utrum sit pars fortitudinis.

QUÆSTIO CXXXV.

De vitis oppositis magnificentia.

- 1 utrum parvificentia sit vitium.
- 2 utrum parvificentiæ aliquod vitium opponatur.

QUÆSTIO CXXXVI.

De patientia.

- 1 utrum patientia sit virtus.
- 2 utrum sit maxima virtutum.
- 3 utrum possit haberi sine gratia.
- 4 utrum sit pars fortitudinis.
- 5 utrum sit idem cum longanimitate.

QUÆSTIO CXXXVII.

De perseverantia.

- 1 utrum perseverantia sit virtus.
- 2 utrum sit pars fortitudinis.
- 3 utrum constantia pertineat ad perseverantiam.
- 4 utrum indigeat auxilio gratiæ.

QUÆSTIO CXXXVIII.

De vitis oppositis perseverantiæ.

- 1 utrum mollities opponatur perseverantiæ.
- 2 utrum pertinacia opponatur perseverantiæ.

QUÆSTIO CXXXIX.

De dono correspondente fortitudini.

- 1 utrum fortitudo sit donum.
- 2 utrum quarta beatitudo, scilicet Beati, qui esuriunt, & sitiunt justitiam, respondeat dono fortitudinis.

QUÆSTIO CXL.

De præceptis fortitudinis.

- 1 de præceptis ipsius fortitudinis.
- 2 de præceptis partium ejus.

QUÆSTIO CXLI.

De temperantia.

- 1 utrum temperantia sit virtus.
- 2 utrum sit virtus specialis.
- 3 utrum sit solum circa concupiscentias, & delectationes.
- 4 utrum sit solum circa delectationes tactus.
- 5 utrum sit circa delectationes gustus, inquantum est gustus, vel solum inquantum est tactus quidam.
- 6 quæ sit regula temperantiæ.
- 7 utrum sit virtus cardinalis, seu principalis.
- 8 utrum sit potissima virtutum.

QUÆSTIO CXLII.

De vitis oppositis temperantiæ.

- 1 utrum insensibilitas sit peccatum.
- 2 utrum intemperantia sit vitium periculose.
- 3 utrum timiditas sit majus vitium quam intemperantia.
- 4 utrum vitium intemperantiæ sit maxime exprobrabile.

QUÆSTIO CXLIII.

De partibus temperantiæ in generali.

- 1 utrum convenienter assignentur partes temperantiæ.

QUÆSTIO

QUÆSTIO CXLIV.

De singulis partibus temperantiæ in speciali: & primo de verecundia, quæ est quasi pars integralis temperantiæ.

- 1 utrum verecundia sit virtus.
- 2 de quibus sit verecundia.
- 3 à quibus homo verecundetur.
- 4 quorum sit verecundari.

QUÆSTIO CXLV.

De honestate, quæ est pars integralis temperantiæ.

- 1 quomodo honestum se habeat ad virtutem.
- 2 quomodo se habeat ad decorem.
- 3 quomodo se habeat ad utile, & delectabile.
- 4 utrum honestas sit temperantiæ pars.

QUÆSTIO CXLVI.

De abstinence, quæ est pars subjectiva temperantiæ.

- 1 utrum abstinence sit virtus.
- 2 utrum sit virtus specialis.

QUÆSTIO CXLVII.

De jejunio, quod est actus abstinence.

- 1 utrum jejunium sit actus virtutis.
- 2 utrum jejunium sit actus abstinence.
- 3 utrum jejunium cadat sub præcepto.
- 4 utrum aliqui excusentur ab observantia hujus præcepti.
- 5 de tempore jejunii, utrum convenienter assignetur.
- 6 utrum semel comedere requiratur ad jejunium.
- 7 utrum hora nona convenienter taxetur jejunantibus ad comedendum.
- 8 utrum convenienter prohibeantur aliqui cibi jejunantibus.

QUÆSTIO CLXVIII.

De gula, quæ opponitur jejunio.

- 1 utrum gula sit peccatum.
- 2 utrum sit peccatum mortale.
- 3 utrum sit maximum peccatorum.

S. Thom. Oper. Tom. IV.

- 4 utrum species gulæ convenienter assignentur.
- 5 utrum sit vitium capitale.
- 6 utrum convenienter assignentur gula quinque filia.

QUÆSTIO CXLIX.

De sobrietate, quæ est specialiter circa potum.

- 1 quæ sit materia sobrietatis.
- 2 utrum sit specialis virtus.
- 3 utrum usus vini sit licitus.
- 4 quibus competat sobrietas.

QUÆSTIO CL.

De ebrietate, quæ opponitur sobrietati.

- 1 utrum ebrietas sit peccatum.
- 2 utrum sit peccatum mortale.
- 3 utrum sit gravissimum peccatorum.
- 4 utrum excuset à peccato.

QUÆSTIO CLI.

De castitate, quæ est pars subjectiva temperantiæ.

- 1 utrum castitas sit virtus.
- 2 utrum sit virtus generalis.
- 3 utrum sit virtus distincta ab abstinence.
- 4 quomodo se habeat ad pudicitiam.

QUÆSTIO CLII.

De virginitate, quæ est pars castitatis.

- 1 in quo consistat virginitas.
- 2 utrum sit licita.
- 3 utrum sit virtus.
- 4 utrum sit excellentior matrimonio.
- 5 utrum sit maxima virtutum.

QUÆSTIO CLIII.

De luxuria, quæ opponitur castitati.

- 1 quæ sit materia luxuriæ.
- 2 utrum omnis concubitus sit illicitus.
- 3 utrum luxuria sit peccatum mortale.
- 4 utrum luxuria sit vitium capitale.
- 5 de filiabus ejus.

d 2

QUÆSTIO

QUÆSTIO CLIV.

De partibus luxuriae.

- 1 utrum convenienter assignentur sex species luxuria.
- 2 utrum fornicatio simplex sit peccatum mortale.
- 3 utrum sit maximum peccatorum.
- 4 utrum in tactibus, & osculis, & aliis hujusmodi illecebris consistat peccatum mortale.
- 5 utrum nocturna pollutio sit peccatum.
- 6 utrum stuprum sit species luxuria.
- 7 utrum raptus sit species luxuria.
- 8 utrum adulterium sit determinata species distincta ab aliis.
- 9 utrum incestus sit determinata species luxuria.
- 10 utrum sacrilegium sit species luxuria.
- 11 utrum vitium contra naturam sit species luxuria.
- 12 utrum sit maximum peccatorum inter species luxuria.

QUÆSTIO CLV.

De partibus potentialibus temperantiae, & primo de continentia.

- 1 utrum continentia sit virtus.
- 2 utrum materia continentiae sint concupiscentiae delectationum tactus.
- 3 quod sit ejus subjectum.
- 4 utrum continentia sit melior quam temperantia.

QUÆSTIO CLVI.

De incontinentia.

- 1 utrum incontinentia pertineat ad animam, vel ad corpus.
- 2 utrum incontinentia sit peccatum.
- 3 de comparatione incontinentiae ad incontinentiam.
- 4 quis sit turpior, utrum incontinens ira, vel incontinens concupiscentiae.

QUÆSTIO CLVII.

De clementia, & mansuetudine, quae sunt partes temperantiae.

- 1 utrum clementia, & mansuetudo sint idem.
- 2 utrum utraque earum sit virtus.
- 3 utrum utraque earum sit pars temperantiae.
- 4 utrum haec duae sint potissimae virtutes.

QUÆSTIO CLVIII.

De iracundia, quae opponitur mansuetudini.

- 1 utrum irasci possit esse licitum.
- 2 utrum ira sit peccatum.
- 3 utrum sit peccatum mortale.
- 4 utrum sit gravissimum peccatorum.
- 5 utrum convenienter assignentur species iracundiae, & quae sint.
- 6 utrum ira sit vitium capitale.
- 7 quae, & quot sint filiae ejus.
- 8 utrum ira habeat vitium oppositum.

QUÆSTIO CLIX.

De crudelitate.

- 1 utrum opponatur clementiae.
- 2 de comparatione ejus ad savitiam, vel feritatem.

QUÆSTIO CLX.

De modestia in communi.

- 1 utrum modestia sit pars temperantiae.
- 2 utrum modestia sit circa exteriores actiones.

QUÆSTIO CLXI.

De speciebus modestiae, & primo de humilitate.

- 1 utrum humilitas sit virtus.
- 2 utrum consistat in appetitu, vel iudicio rationis.
- 3 utrum aliquis per humilitatem debeat se omnibus subicere.
- 4 utrum humilitas sit pars modestiae, vel temperantiae.
- 5 utrum sit potissima virtutum.
- 6 de gradibus humilitatis.

QUÆSTIO CLXII.

De superbia in communi.

- 1 utrum superbia sit peccatum.
- 2 utrum sit vitium speciale.
- 3 utrum sit in irascibili sicut in subiecto.
- 4 de speciebus superbiae.
- 5 utrum sit peccatum mortale.
- 6 utrum sit gravissimum peccatorum.
- 7 utrum sit primum omnium peccatorum.
- 8 utrum superbia sit vitium capitale.

QUÆSTIO

QUÆSTIO CLXIII.

De peccato primi hominis, quod fuit per superbiam.

- 1 utrum primum peccatum primi hominis fuerit superbia.
- 2 quid primum homo peccando appetierit.
- 3 utrum ejus peccatum fuerit gravius omnibus aliis peccatis.
- 4 uter plus peccaverit, utrum vir, vel mulier.

QUÆSTIO CLXIV.

De poena primi peccati.

- 1 utrum mors fuerit poena peccati primorum parentum.
- 2 utrum poenae particulares primorum parentum convenienter assignentur in Scriptura.

QUÆSTIO CLXV.

De tentatione primorum parentum.

- 1 utrum fuerit conveniens quod homo à diabolo tentaretur.
- 2 utrum modus, & ordo primae tentationis fuerit conveniens.

QUÆSTIO CLXVI.

De studiofate, quae est pars temperantiae.

- 1 quae sit materia studiofatis.
- 2 utrum studiofatis sit pars temperantiae.

QUÆSTIO CLXVII.

De curiositate, quae opponitur studiofati.

- 1 utrum vitium curiositatis possit esse in cognitione intellectiva.
- 2 utrum sit in cognitione sensitiva.

QUÆSTIO CLXVIII.

De modestia, quae consistit in exterioribus motibus corporis.

- 1 utrum in exterioribus motibus corporis, qui serio aguntur, possit esse virtus, & vitium.
- 2 utrum circa actiones ludi possit esse aliqua virtus.
- 3 utrum in superfluitate ludi possit esse aliquod vitium.

- 4 utrum in defectu ludi possit esse aliquod vitium.

QUÆSTIO CLXIX.

De modestia, secundum quod consistit in exteriori apparatu.

- 1 utrum circa exteriorem apparatus possit esse virtus, & vitium.
- 2 utrum mulieres mortaliter peccent in superfluo ornatu.

QUÆSTIO CLXX.

De praeceptis temperantiae.

- 1 utrum praecepta temperantiae convenienter in lege divina tradantur.
- 2 utrum praecepta de virtutibus annexis temperantiae convenienter in Scriptura tradantur.

QUÆSTIO CLXXI.

De prophetia quantum ad ejus essentiam.

- 1 utrum pertineat ad cognitionem.
- 2 utrum sit habitus.
- 3 utrum sit solum futurorum contingentium.
- 4 utrum Propheta cognoscat omnia prophetalia.
- 5 utrum Propheta discernat ea quae divinitus percipit, ab his quae proprio spiritu videt.
- 6 utrum prophetiae possit subesse falsum.

QUÆSTIO CLXXII.

De causa prophetiae.

- 1 utrum prophetia sit naturalis.
- 2 utrum sit à Deo mediante Angelis.
- 3 utrum ad prophetiam requiratur naturalis dispositio.
- 4 utrum requiratur bonitas morum.
- 5 utrum sit aliqua prophetia à demonibus.
- 6 utrum prophetae demonum aliquando dicant verum.

QUÆSTIO CLXXIII.

De modo cognitionis prophetiae.

- 1 utrum Prophetae videant ipsam Dei essentiam.
- 2 utrum ipsa revelatio prophetica fiat per influentiam aliquarum specierum, vel per solam influentiam luminis.
- 3 utrum

3. utrum prophetica revelatio semper sit cum alienatione à sensibus.
4. utrum prophetia semper sit cum cognitione eorum quæ prophetantur.

QUÆSTIO CLXXIV.

De divisione prophetiæ.

1. de divisione prophetiæ in suas species.
2. utrum sit altior prophetia quæ est sine imaginaria visione.
3. de diversitate graduum prophetiæ.
4. utrum Moyses fuerit excellentissimus Prophetarum.
5. utrum aliquis comprehensor possit esse Propheta.
6. utrum prophetia creverit per temporis processum.

QUÆSTIO CLXXV.

De raptu.

1. utrum anima hominis rapiatur ad divinam.
2. utrum raptus pertineat ad vim cognoscitivam, vel ad appetitivam.
3. utrum Paulus in raptu viderit Dei essentiam.
4. utrum fuerit alienatus à sensibus.
5. utrum totaliter fuerit anima à corpore separata in statu illo.
6. quid circa hoc sciverit, & quid ignoraverit.

QUÆSTIO CLXXVI.

De gratiis gratis datis quantum ad genera linguarum.

1. utrum per gratiam linguarum homo adipiscatur scientiam omnium linguarum.
2. utrum donum linguarum sit excellentius quam donum prophetiæ.

QUÆSTIO CLXXVII.

De gratia sermonis, sapientiæ, seu scientiæ.

1. utrum in sermone consistat aliqua gratia gratis data.
2. utrum hæc gratia pertineat etiam ad mulieres.

mutu

QUÆSTIO CLXXVIII.

De gratia miraculorum.

1. utrum sit aliqua gratia gratis data faciendi miracula.
2. utrum mali possint facere miracula.

QUÆSTIO CLXXIX.

De divisione vite per activam, & contemplativam.

1. utrum vita convenienter dividatur per activam, & contemplativam.
2. utrum divisio sit sufficiens.

QUÆSTIO CLXXX.

De vita contemplativa.

1. utrum vita contemplativa pertineat tantum ad intellectum, an consistat etiam in affectu.
2. utrum ad vitam contemplativam pertineant virtutes morales.
3. utrum vita contemplativa consistat solum in uno actu, aut in pluribus.
4. utrum ad vitam contemplativam pertineat consideratio cujuscumque veritatis.
5. utrum vita contemplativa possit in statu viæ elevari usque ad Dei visionem.
6. de motibus contemplationis, quos Dionysius assignat 4. c. de div. Nom.
7. de delectatione contemplationis.
8. de duratione contemplationis.

QUÆSTIO CLXXXI.

De vita activa.

1. utrum omnia opera virtutum moralium pertineant ad vitam activam.
2. utrum prudentia pertineat ad vitam activam.
3. utrum doctrina pertineat ad vitam activam.
4. utrum vita activa maneat post hanc vitam.

QUÆSTIO CLXXXII.

De comparatione vite activæ ad contemplativam.

1. quæ sit potior, sive dignior.

2. quæ

QUÆSTIO CLXXXVI.

De statu religionis quantum ad ea in quibus consistit principaliter religionis status.

1. utrum status religiosorum sit perfectus.
2. utrum religiosi teneantur ad omnia consilia.
3. utrum voluntaria paupertas requiratur ad religionem.
4. utrum requiratur continentia.
5. utrum requiratur obedientia.
6. utrum requiratur quod hæc cadant sub voto.
7. de sufficientia horum votorum.
8. utrum votum obedientiæ sit potissimum inter tria vota.
9. utrum religiosi semper peccent mortaliter transgrediendo ea quæ sunt regula.
10. utrum religiosus eodem genere peccati gravius peccet quam secularis.

QUÆSTIO CLXXXVII.

De his qua competunt religiosi.

1. utrum liceat eis docere, & predicare, & alia hujusmodi facere.
2. utrum liceat eis de negotiis secularibus se intrinittere.
3. utrum teneantur manibus operari.
4. utrum liceat eis de eleemosynis vivere.
5. utrum liceat eis mendicare.
6. utrum liceat eis vestimenta ceteris viliora deferre.

QUÆSTIO CLXXXVIII.

De differentia religionum.

1. utrum sint diversæ religiones, vel una tantum.
2. utrum aliqua religio institui possit ad opera vite activæ.
3. utrum aliqua religio institui possit ad militantium.
4. utrum aliqua religio institui possit ad predicandum, & hujusmodi opera exercenda.
5. utrum aliqua religio possit institui ad studium scientiæ.
6. utrum religio quæ ordinatur ad vitam contemplativam, sit potior ea quæ ordinatur ad vitam activam.

utrum

2. quæ sit majoris meriti.
3. utrum vita contemplativa impediatur per activam.
4. de ordine utriusque.

QUÆSTIO CLXXXIII.

De officiis, & statibus hominum in generali.

1. quid faciat in hominibus status.
2. utrum in hominibus debeant esse diversi status, sive diversa officia.
3. de differentia officiorum.
4. de differentia statuum.

QUÆSTIO CLXXXIV.

De statu perfectionis in communi.

1. utrum perfectio attendatur secundum caritatem.
2. utrum aliquis possit esse perfectus in hac vita.
3. utrum perfectio hujus vitæ consistat principaliter in consiliis, vel in præceptis.
4. utrum quicumque est perfectus, sit in statu perfectionis.
5. utrum prælati, & religiosi sint specialiter in statu perfectionis.
6. utrum omnes prælati sint in statu perfectionis.
7. utrum status Episcoporum sit perfectior quam status religiosorum.
8. de comparatione religiosorum ad plebanos, & archidiaconos.

QUÆSTIO CLXXXV.

De his qua pertinent ad statum Episcoporum.

1. utrum liceat Episcopatum appetere.
2. utrum liceat Episcopatum finaliter recusare.
3. utrum oporteat ad Episcopatum eligere meliorem.
4. utrum Episcopos possit ad religionem transire.
5. utrum liceat ei corporaliter suos subditos deserere.
6. utrum Episcopus possit habere proprium.
7. utrum peccet mortaliter bona ecclesiastica pauperibus non erogando.
8. utrum religiosi qui ad Episcopatum assumuntur, teneantur ad observantias regulares.

- 7 utrum habere aliquid in communi diminuat de perfectione religionis.
- 8 utrum religio solitariorum sit præferenda religioni in societate viventium.

QUÆSTIO CLXXXIX.

De ingressu religionis.

- 1 utrum illi qui non sunt exercitati in observantia præceptorum, debeant religionem ingredi.
- 2 utrum liceat aliquos voto obligare ad religionis ingressum.
- 3 utrum illi qui voto obligantur ad religionis ingressum, teneantur votum implere.

- 4 utrum illi qui vovent religionem intrare, teneantur ibi perpetuo remanere.
- 5 utrum pueri sint recipiendi in religionem.
- 6 utrum propter parentum obsequium aliqui debeant retrahi à religionis ingressu.
- 7 utrum presbyteri curati, vel archidiaconi possint ad religionem transire.
- 8 utrum de una religione possit aliquis transire ad aliam.
- 9 utrum aliquis debeat alios inducere ad religionis ingressum.
- 10 utrum requiratur magna deliberatio cum consanguineis, & amicis ad religionis ingressum.

FINIS.

DIVI
THOMÆ
AQUINATIS
DOCTORIS ANGELICI
SUMMÆ THEOLOGICÆ SECUNDA SECUNDÆ.

QUÆSTIO CL

De pietate.

in quatuor articulos divisa.

Deinde post religionem considerandum est de pietate; cujus opposita vitia ex ipsius consideratione innoscunt.

Circa pietatem ergo quaruntur quatuor. Primo, ad quos pietas se extendat.

Secundo, quid per pietatem aliquibus exhibeatur.

Tertio, utrum pietas sit specialis virtus. Quarto, utrum religionis obtentu sit pietatis officium prætermittendum.

ARTICULUS I. 535

Utrum pietas se extendat ad determinatas personas aliquorum hominum.

III. dist. xxxiiii. quæst. 111. art. 4. quæst. 1. cor. 2. & 1. Timoth. 1v.

AD primum sic proceditur. Videtur quod pietas non se extendat ad determinatas personas aliquorum hominum. Dicit enim Augustinus in X. de civit. Dei (cap. 1. à S. Th. Op. Tom. IV.

med.) quod pietas proprie Dei cultus intelligi solet, quam Græci *eusebian* vocant. Sed Dei cultus non dicitur per comparisonem ad homines, sed solum ad Deum. Ergo pietas non se extendit determinate ad aliquas hominum personas.

2. Præterea, Gregorius dicit in I. Moral. (cap. xv. cir. med.) *Pietas in die suo convivium exhibet, quia coram cetera misericordie operibus replet.* Sed opera misericordie sunt omnibus exhibenda: ut patet per Augustinum in I. de doct. christi (cap. xxx.) Ergo pietas non se extendit determinate ad aliquas speciales personas.

3. Præterea, Multæ sunt aliæ in humanis rebus communicationes præter consanguineorum, & convivium communicationem, ut patet per Philosophum in VIII. Ethicor. (cap. xi. & xii.) & super quamlibet eorum aliqua amicitia fundatur, quæ videtur esse pietatis virtus, ut dicit Glossa (interl.) II. ad Timoth. 111. super illud, *Habentes quidem speciem pietatis.* Ergo non solum ad consanguineos, & concives pietas se extendit.

Sed contra est quod Tullius dicit in sua Rhetor. (Lib. II. de invent. aliquant. ante fin.) quod *pietas est per quam sanguis iunctis, patriæque benevolens officium, & diligens tribuatur cultus.*

Respondeo dicendum, quod homo est